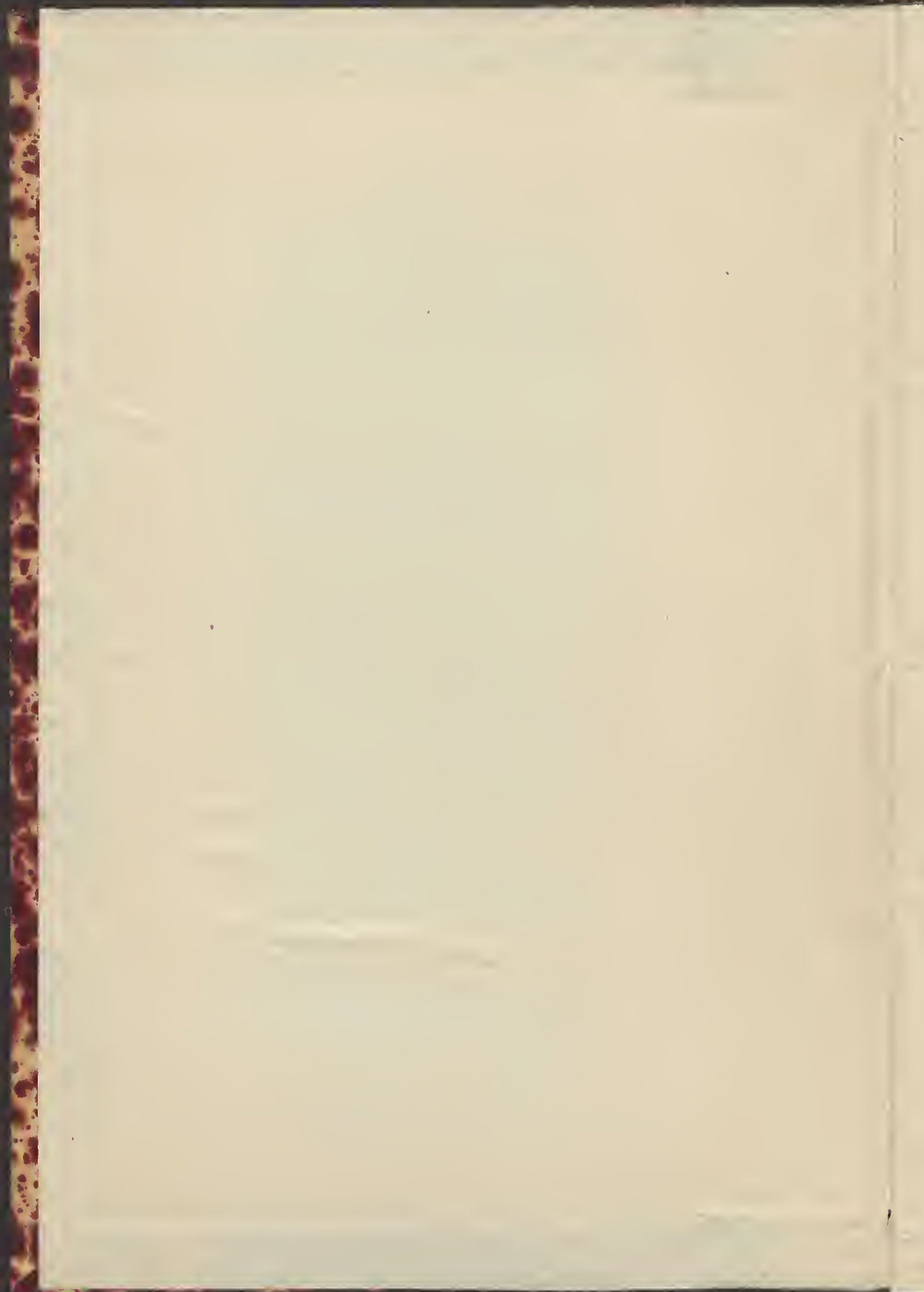

293
Sk

[Skírnismál]
Skinner's Färd.
Ups. 1845

819.1

Skí

Skirners Färd

från Isländskan öfversatt
utur den äldre Eddan.

I. Delen

som med Philosophiska Facultetens samtycke

under inseende af

Histor. Litt. och Archaeol. Professorn

DOCT. JOH. HENR. SCHRÖDER

Acad. Bibliothekarie, Præfekt. för MyntCab., Riddare af Kongl. Nordstjerne-Orden, af Kongl. Danske Dannebrog-Orden och af Kongl. Grekiska Frälsare-Orden, Ledamot af Kongl. Witterh., Hist.- och Ant.-Acad. i Stockholm, Kongl. Vet.-Societ. i Upsala, Kongl. Vet. Sällsk. i Trondhjem, Kongl. Nederl. Institutet, Kongl. Nord. Fornskr. Sällsk. och Isl. Litt. Sällsk. i Köpenhamn, Archæol. Institutet i Rom, Antiquar. Societ. i Edinburg m. fl.

För Philosophiska Graden

författad och utgifven

af

CARL PETER FREIDENFELT

Nob. af Östgötha Nation.

offentligen försvaras

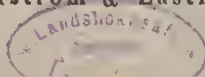
i Gustavianska Lärosalen den 4 Juni 1845.

p. v. t. o. m.

UPSALA

Wahlström & Lästbom.

175791

TILL

CARL JOHAN MALMSTEN

PROFESSOR VID UPSALA AKADEMI.

*Dú tidigt vände gossens håg och sinne
At livets allvar, dt allt skönt och godt.
Se! ynglingen det bär i tacksamt minne
Och bjuder denna gärd, — hur ringa blott!*

CARL P. FREIDENFELT.

Till

Älskade Föräldrar.

*En enkel gård jag ville Eder bringa,
En gård af tacksamhet, af kärlek varm.
O! Tagen mot den, fast den är så ringa,
Ty att Er löna rätt är jag för arm.*

*En bättre tolk utaf min känsla svingar
Sig från mitt hjerta bort till hemmets bo.
Det är min bön, som uppå lätta vingar
Till himlen flyr, att bedja för Er ro.*

*Lugnt flyte Edra dar, tills Herren sänder
Det milda budskap men'skor kalla Död,
Då själen glad till himlen återvänder
Från alla sorger, från all jordisk nöd.*

SKIRNIS-FÖR.

SKIRNERS FÄRD.

Inledning.

Den Myth, som ligger till grund för Skirners Färd, berättas af den yngre prosaiska Eddan såhunda:

Gymer hette en man, hvars hustru var Aurboda af Bergresarnes ätt. Deras dotter var Gerd, den vänaste af alla qvinnor. En dag, då Frey gick i Hlidskjalf¹⁾ och skådade omkring hela världen, fick han i norr syn på en by, hvari låg ett stort och skönt hus. En qvinna gick ditåt, och då hon upplyfte händerna, för att öppna dörren, gånvo både luft och vatten återsken af dem, och hela världen blef deraf upplyst. Det straff fick Frey för sin förmätenhet, att sätta sig i Odins högsäte, att han gick bort med hjertat fullt af brinnande älskog. Då han kom hem, talade han icke, sof icke, draek icke, och ingen vågade att tala till honom. Njord lät då kalla Skirner, hans tjenare, bad honom gå till sin herre och fråga honom, på hvem han var så vred, efter han icke ville tala med någon. Skirner sade, att han skulle gå, men var likväl icke mycket böjd dertill, då det var att förmoda, att han skulle få ett vresigt svar. Då han kom till Frey och frågade honom, hvarföre han var så bedröfvad, att han icke ville tala, svarade denne, att han hade sett en skön qvinna, i hvilken han blifvit så intagen, att han icke

---

¹⁾ Odins högsäte.

kunde lefva, om han icke fick henne i sitt våld. Du skall, tillade han, straxt fara bort och fria till henne på mina vägnar och föra henne med dig hit, antingen det är med eller mot hennes faders vilja. Skirner svarade, att han skulle uträtta detta ärende, men med det villkor, att Frey skulle lemna honom sitt svärd, som var så konstigt, att det fiktade (eller dödade) af sig sjelft. Frey sade, att han dervid icke ville göra någon svårighet, och gaf honom svärdet. Skirner for åstad, friade till Gerd och fick det löfte af henne, att hon nio nätter derefter skulle möta i Bærey, och der hålla bröllopp med Frey. Då Skirner kom och berättade utgången, qvad Frey:

Lång är en natt,
 Längre äro två;
 Hur kan jag tre uthärda?
 Ty mig kortare
 Tyckes en månad,
 Än half slik längtausfull natt.

Här är icke tillfället, att inlåta oss i undersökningar om de olika sätten, att symboliskt förklara denna Myth. En snillrik hypotes af den lärde Fornforskaren, Isländaren Finn Magnusen, kunna vi likväl ej undgå att omnämna. Han anser nemligen Frey vara solen sjelf; Gerd den s. k. Nordiska Aurora, vanligen känd under namnet Norrsken, Skirner den klara luften o. s. v. Jfr. Finn Magnusen ²⁾ (Inledn. till Skirners Reise, sidd. 170 o. f.).

²⁾ Den Äldre Edda, 2:a B. Köpenh. 1822.

Skirnis-För.

Freyr sonr Njarðar hafði setzk í Hliðskjálf, ok sá um heima alla; hann sá í Jötunheima ok sá þar mey fagra, þá er hön gæck frá skála föður sins til skemmo: þar af féck hann hugsótt mikla. Skirnir hèt skósveinn Freys, Njörðr bað hann qveðja Frey máls; þá mælti Skaði:

1.

Rístu nú Skirnir!
ok gæck at beiða
ockarn mála mög:
ok þess at fregna,
hveim enn fróði sè
ofreiði⁴⁾ afi?

2.

Skirnir qvað:

Illra orða er mèr
vân at ykrom syni,
ef ek geng at mæla við mög:
ok þess at fregna
hveim enn fróði sè
ofreiði⁵⁾ afi.

³⁾ Skade var, sásom Njords hustru, Freys stjufmoder.

⁴⁾ ofreiði trol. tryckfel för ofreiðr.

⁵⁾ Afí betyðer (liksom det Latinska *Avus*) eg. Morfader,

Skirners Färd.

Frey, Njords son, hade satt sig i Hlidskjalf och såg ut öfver hela världen; han såg ned i Jotunhem och såg der en fager mö, då hon gick från sin faders sal till jungfruburen. Deraf fick han stör oro i sitt sinne. Skirner hette Freys tjenare; Njord bad honom fråga Frey om detta mål; då mälte Skade³⁾:

1.

Upp stå nu Skirner!
 Och gack att bedja
 Son vår om samtal;
 Och honom fråga,
 Mot hvem vår vise
 Ättling⁵⁾ månd' vredgas.

2.

Skirner qvad:

Bistra ord jag väntar
 Utaf sonen eder,
 Om med honom jag går till samtal;
 Och honom frågar,
 Mot hvem den vise
 Ättling månd' vredgas.

Farfader, men har hos de Gamle äfven betydelsen Fader, och brukas af dem i st. f. man, slägting, ättling.

⁶⁾ bör trol. äfven vara ofreid'r.

Seg-du þat Freyr!
fólkvalldr goða,
ok ek vilja vita:
hví þú einn sitr
ennlánga ⁷⁾ sali
minn drottin um daga?

Freyr qvað:
Hví um-segjak þér,
Seggr enn úngi!
mikinn móð-trega:
þvíat álfröðull lýsir
um alla daga,
ok þeigi ⁸⁾ at minom munom.

Skirnir qvað:
Muni ¹⁾ þína hycka ²⁾ ek ³⁾
Svá mikla vera;
at þú mæ seggr nè segir;
þvíat úngir saman,
vârum i árdaga;
vel mættim tveir trúask.

⁷⁾ Ordfogningen är denna: *Hví þú, minn drottinn, einn sitr um daga (i) ennlánga sali. Ennlánga. i st. f. end- eller endilánga.*

⁸⁾ þeigi i st. f. þó-eigi.

⁹⁾ "Alfernas strálgud" är ett poetiskt uttryck för solen.

5.

Säg mig, O Frey!
 Väldig bland Gudar,
 Hvad nu jag vill yeta:
 Hvi ensling du sitter
 I de vida salar,
 O Drott! dagen igenom.

4.

Frey qvad:

Hvi skulle jag säga
 För Dig, O Yngling!
 Mitt stera missmod.
 Ty Alfernas strålgud¹⁾
 Dagligen lyser,
 Dock mig ej till fägnad.

3.

Skirner qvad:

Dina sorger tror jag, O Drott!
 Ej så stora vara,
 Att Du ej mig dem kan säga;
 Ty, såsom barn, tillsammans
 Vi voro från vår ungdoms dagar.
 Väl må vi tro hvarandra.

---

¹⁾ *Muni* acc. pl. af *munr*, discrimen, åtskillnad mellan godt och ondt, sorg, svårighet.

²⁾ *hycka* = *hygg-ek-a*, tror-jag icke; *a* eller *at* negativum i slutet af verba kan aldrig stå ensamt.

³⁾ detta *ek* står alldeles öfverflödigt och behöfver ej öfversättas.

Freyr qvað:

I Gymis görðom
ek gánga sá
mèr tíð'a mey:
armar lýsto,
en af það'an
allt lopt ok lögr.

Mær er mèr tíð'ari
en manni hveim
úngom i árdaga:
Asa ok Alfa
þat vill eingi mað'r
at við' samt sèm.

Skirnir qvað:

Mar gefðu mèr þá,
þann er mik um myrkvan beri
vísan ⁵⁾ vaf'rloga ⁶⁾:
ok þat sverð,
er sjálft vegist
við' jötna ætt.

⁴⁾ Gymer, Gerds fader och herre, är, enligt Finn Magnusen, en personifikation af det vilda norra Ishafvet. Att Gerd betecknar Nordens och Nattens Aurora synes äfven af uttrycket, att "hennes armar upplysa verlden."

⁵⁾ *Mar vísan* betyder egentligen en god, säker, gångare, som känner och säkert går vägen.

Frey qvad:

I Gymers ⁴⁾ gårdar,
 Såg jag gånga
 Den mö, jag åtrår:
 Dess armar lyste,
 Och af dem åter
 Sken luft och vatten.

Den mö jag mer älskar,
 Än någon yngling det kan
 I ålderns vårdag.
 Bland Asar och Alfer
 Dock ingen det vill,
 Att vi lefva samman.

Skirner qvad:

Gif mig gångaren gode ⁷⁾,
 Som mig bäre genom
 Den dunkla eviga flammen;
 Och det svärd ⁸⁾,
 Som sjelft svingas
 Mot Jotnars ätt.

---

⁶⁾ Ordfogningen är trol. denna: *Visan mar gefðu mér þá, þann er mik beri um myrkvan vafrloga.*

^{7) 8)} Med gångaren gode eller, enligt Finn Magnusen, "säkre gångaren" betecknas den starka vinden, och med svärdet solstrålen enligt Finn Magnusens hypotes.

Freyr qvað:

Mar ek þér þann gef,
er þik of myrkvan beri
vísan vafrloga ⁹⁾:
ok þat svérð,
er sjálft mun vegast,
ef sá er horskr er hefir.

Skirnir mælti við hæstinn:

Myrkt er úti,
Mál qveð ek okr fara
úríg ¹⁾ fjöll yfir,
þyrja ²⁾ þjóð yfir:
báðir við komumk,
eðr okr ⁴⁾ báða tekr
sá inn ámáttki ⁵⁾ jötunn.

Skirnir reið i Jötunheima til Gymisgarða, þar voro hundar ólmir ok bundnir for Skiðgarðs hliði, þess er um sal Gerðar var. Hann reið at þar er fèhirðir sat á haugi, ok qvaddi hann:

---

⁹⁾ Samma ordfogning, som vid ⁹⁾, sá att *vísan* hänföres till *mar*.

¹⁾ *úríg*, töcknig af *úr*, duggregn.

²⁾ *þyrja* beslätadt með *þysja*, rusa fram, som trol. kommer af *þuss*.

³⁾ Meningen är efter orden: folkslag svärma deröfver;

Frey qvad:

Dig ger jag gångaren gode,
 Som Dig bäre genom
 Dunkla eviga flammor;
 Och det svärd,
 Som sjelft svingas,
 Om rask den är, som för det.

Skirner sade till hästen;
 Mörkt är ute,
 Och tid är att fara
 Öfver töckniga fjäll,
 Bland vildsinta folk⁴⁾.
 Båda komma vi åter,
 Eller tager oss båda
 Bålstarke⁵⁾ jätten.

Skirner red till Jotunhem och till Gymergård⁷⁾; der voro arga hundar bundne vid porten af den skidgård (inhägnad), som fanns omkring Gerds sal. Han red åt den sidan, der en fäherde satt på en kulle, och helsade honom:

---

d. v. s. tid är att fara öfver töckniga fjäll, under det att (vilda) folkslag svärma deröfver, d. ä. vår resa går öfver töckniga fjäll bland vildsinta folkslag.

4) *okr* gammal form för *ockr*.

5) *ámáttki* i st. f. *ámáttugi* af *ámáttkr* i st. f. *ámáttugr*.

6) eg. Öfverstarke.

7) Här stället's namn.

11.

Seg-du þat, hirðir!
 er þú á haugi sitr,
 ok varðar alla vega:
 hve ek at anspilli⁶⁾ komik
 ens únga mans
 for greyjom Gýmis?

12.

Hirðir qvað:
 Hvært ertu feigr,
 eðr ertu framgenginu?
 — — — — —
 anspillis vaur
 þú skalt æ vera
 góðrar meyjar Gýmis.

13.

Skirnir qvað:
 Kostir 'rø betri
 heldr en at klöekva sè
 hveim er fúss er fara.
 eino dægri
 mèr var aldr um-skapaðr
 ok allt líf um-lagit.

14.

Gerðr qvað:
 Hvat er þat hlym¹⁾ hlymja²⁾,
 er ek hlymja heyri nu til

⁶⁾ *anspilli* i st. f. *andspjalli* af *spjalla* tala (Moeso Got. *spillon*).

²⁾ eg. *feg*, hvilket *ǫrd* i flera landsorter brukas i betydelsen af nära döden = "en dödsens man" i folkspråket.

11.

Säg mig det herde!
 Du, som på kullen sitter,
 Och vaktar alla vägar:
 Hur jag till tals må komma
 Med unga mön
 För Gymers hundar.

12.

Herden qvad:

Är du väl döden nära ¹⁾,
 Eller är du redan död?

— — — — —
 Utan hopp om samtal
 Med Gymers goda mö
 Du städse skall vara.

13.

Skirner qvad:

Bättre öde gifves,
 Än att klaga,
 För den, som resa lyster.
 Blott för ett dygn
 Är min ålder utmätt
 Och lifvet beskärtdt.

14.

Gerd qvad:

Hvad gny och skall
 Hörer jag nu skalla

---

¹⁾ hlym af hlymr = glymr = hliomr, ljud, skall.

²⁾ hlymja = hlióma ljuda, skrälla, skalla.

ossom³⁾ rönnom⁴⁾ i?
 jörð bifast,
 en allir för
 skjálfa garðar Gymsis.

15.

Ambátt qvað:
 Maðr er hær úti,
 Stiginn af mars baki,
 ok lætr jó til jarðar taka.

16.

Gerðr qvað:
 Inn bið þú hann gánga
 í ockarn sal,
 ok drecka hinn mæra mjöð;
 þó ek litt óumk⁶⁾
 at hær úti sè
 minn bróður-bani.

17.

Hvat er þat Alfa,
 nè Ása soua,
 nè víssa⁷⁾ Vana?
 Hví þú einn um-komt
 eikin-fur⁸⁾ yfir,
 or⁹⁾ salkynni¹⁾ at sjá?

³⁾ *ossom* (på tyska *unser*) en gammal form för *vátront*.

⁴⁾ *rönnom* af *raunr* hus.

⁵⁾ efter orden: "till jord taga."

⁶⁾ *óumk* tról. i st. f. *ógumk*.

⁷⁾ *víssa* = *vísra* gen. plur. af *vís*.

⁸⁾ *fur*, *fjyr*, m. eld (*nóq*); *eikin*, adj. = som går an-

I våra salar!
 Jorden dervid
 Bäfvar och alla
 Gyners gårdar skälfva.

15.

Tärnan qvad:

En man är här ute
 Af hästrygg stigen,
 Och låter gångarn på bete gå⁹⁾).

16.

Gerd qvad:

Bed du honom gånga
 In i vår sal,
 Och drieka mjödet klara.
 Dock jag det fruktar,
 Att här ute är
 Min broders baue.

17.

Hvem är du af Alfer,
 Eller Asars söner,
 Eller visa Vaner?
 Hvi kom du ensam
 Öfver vilda lågan
 Våra salar att skåda?

---

fallsviis till väga, häftig; eg. en, som stångar, af *eikr* i st. f. *eykr*, m. = ök, hornboskap. *Eikin* återfinnes i Östgöthadialekten uti ordet *iken* = ifrig.

⁹⁾ or i st. f. *vör*, *vår*.

¹⁾ eg. sal-hus, präktigt hus (med salar i). *Kyuni*, n. eg. ett bekant hus, af *kunna* = känna, veta.

18.

Skirnir qvað:

Emkat²⁾ ek Alfa,
 nè Asa sona,
 nè víssa Vana:
 þó ek einn um-komk
 eikin-fur yfir,
 yðor salkynni at sjá.

19.

Epli ellefu
 hère hefik algullin,
 þau mun ek þèr, Gerðr! gefa;
 frið at kaupa,
 at þú þèr Frey qveðir
 óleiðastan at lifa.

20.

Gerðr qvað:

Epli ellefu
 ek þigg aldregi
 at mannskis munom:
 nè við Freyr,
 meðan ockart fjör lifir,
 byggjom bæði saman.

21.

Skirnir qvað:

Baug ek þèr þá gef,
 er brendr var

²⁾ emkat i st. f. em-k-at = em-ek-at, ár jag icke = jag är icke.

18.

Skirner qvad:

Ej är jag af Alfer,
 Eller Asars söner,
 Eller visa Vaner.
 Dock kom jag ensam
 Öfver vilda lågan
 Edra salar att skåda.

19.

Allgyllne äpplen
 Har jag, Gerd! elfva,
 Dem månd' jag Dig gifva,
 Frid att köpa,
 Att Frey Du för Dig
 Kärast säger lefva.

20.

Gerd qvad:

Äpplen elfva
 Aldrig jag tager,
 Någon man att älska³⁾,
 Ej heller sköla vi, Frey,
 Så länge lifvet varar,
 Begge bo samman.

21.

Skirner qvad:

Den ringen⁴⁾ jag ger dig,
 Som bränder vardt

³⁾ eg. någon man till vällust, till viljes.

⁴⁾ Ringen *Draupner*.

með úngom Oðins syni:
 átta ero jafnhöfgir,
 er af-drjúpa
 ena niunda hverja nótt.

22.

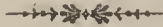
Gerðr qvað:

Baug ek þickat⁷⁾
 þó brendr sè
 með úngom Oðins syni:
 er-a mèr gulls vant
 í görðom Gýmis,
 at deila fè föður.

---

⁵⁾ Balder.

⁶⁾ eg. líka tunga, jemtunga.

Med Odins unge son ⁵⁾.
 Åtta jemngoda ⁶⁾
 Af honom drypa
 Hvar nionde natt.

22.

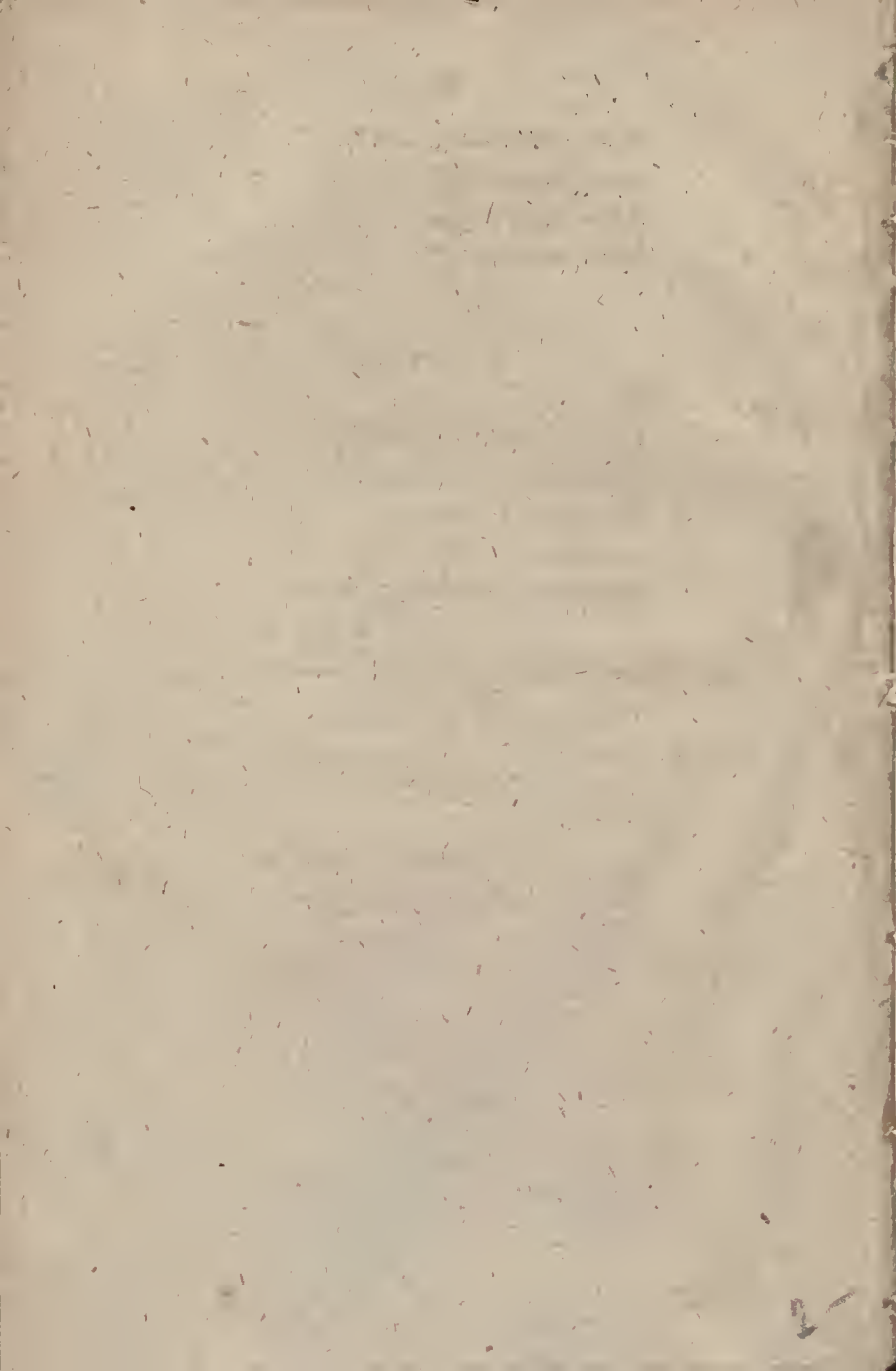
Gerd qvad:

Ringen jag ta'r ej,
 Fast bränd den yardt,
 Med Odins unge son.
 Mig guld ej fattas
 I Gymers gårdar,
 Min faders gods jag delar.

---

⁵⁾ *pickat* = *pigg-ek-at*, af *piggja*, emottaga.

Lbs - Hbs / Islandssafn

22765881

